

EEN KRITISCHE BLIK OP ZORG VOOR ERNSTIG EN CHRONISCH ZIEKE KINDEREN

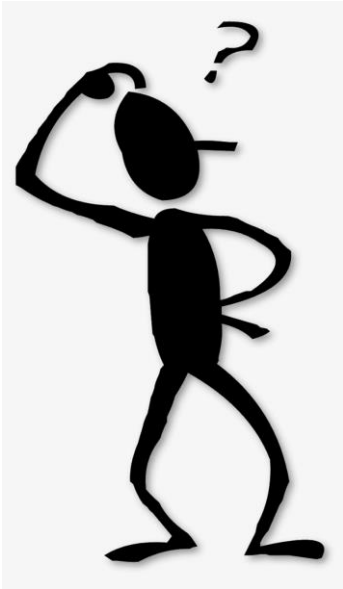
Veerle Cosyns & Karolien Lambrecht

Universitair
Ziekenhuis
Brussel

000 DENKVRAAG

In welk type **GEZIN**
schieten we tekort?

In welk type **ZORG**
schieten we tekort?

000 MULTIDISCIPLINAIR TEAM

WIE STAAT ER ROND DE PATIËNT?

ARTSEN
VERPLEEGKUNDIGEN
SOCIAAL VERPLEEGKUNDIGEN
LIAISON VERPLEEGKUNDIGEN
ZORGKUNDIGEN
KINESIST
DIËTIST
PSYCHOLOOG & PEDAGOOG
ANDERE THERAPEUTEN
(Bv. Muziektherapie)
RECREATIEZAAL
ZIEKENHUISCHOOL
VRIJWILLIGERS
...

IDEALITER:

Vertrouwde omgeving
Op elkaar ingestemd en afgestemd
Iedereen kent zijn/haar rol
Goede informatiedoorstroom

ONDERZOEK: HOE MULTIDISCIPLINAIR ZIJN MULTIDISCIPLINAIRE TEAMS IN EEN ZIEKENHUIS (MELISSA HORLAIT)

Patiënt en zorgverlener: piloot en co-piloot (Symposium 2019)

- Multidisciplinair team bestaat uit **meerdere disciplines**
 - Iedereen die **rond** de patiënt staat & participeert aan de **zorg of behandeling** van de patiënt
 - **Overleg organiseren** rond de zorg van de patiënt & **coördineren** van de zorg tussen de zorgverleners
 - **Patiënt vertegenwoordigen**, rekening houdend met ieders
 - *Noden en voorkeuren*
 - *Psychosociale situatie*
 - *Verhaal achter de ziekte/aandoening*
- Multidisciplinair team **als de norm**
 - Ziektes en aandoeningen evolueren steeds meer naar een **chronische** ziekte/aandoening
 - Patiënten **leven langer**
 - Problematiek wordt **complexer**

Dankzij **multidisciplinaire teams** kan men met **meerdere disciplines** de **noden van de patiënt** en de **problematiek** samen aanpakken op **lange termijn**

ONDERZOEK: HOE MULTIDISCIPLINAIR ZIJN MULTIDISCIPLINAIRE TEAMS IN EEN ZIEKENHUIS (MELISSA HORLAIT)

Patiënt en zorgverlener: piloot en co-piloot (Symposium 2019)

MULTIDISCIPLINAIR

Disciplines houden vast aan de grenzen van hun eigen discipline

Elke discipline heeft een inbreng vanuit eigen visie, deze wordt op tafel gelegd

INTERDISCIPLINAIR

Geen volledige, wel volwaardige integratie tussen de verschillende disciplines

Elke discipline heeft een inbreng vanuit eigen visie, hiermee wordt een **gezamenlijk zorg- of behandeldoel** gevormd

TRANSDISCIPLINAIR

Grenzen van de disciplines gaan vervagen

Volledige integratie van alle disciplines

ONDERZOEK: HOE MULTIDISCIPLINAIR ZIJN MULTIDISCIPLINAIRE TEAMS IN EEN ZIEKENHUIS (MELISSA HORLAIT)

Patiënt en zorgverlener: piloot en co-piloot (Symposium 2019)

Idealiter zouden multidisciplinaire teams bijdragen aan een interdisciplinair overleg, vanuit een holistische visie

- De patiënt wordt **volwaardig** besproken (niet enkel over de ziekte, aandoening of medische gegevens)
- De disciplines zijn **complementair**
- Bevorderen **efficiëntie** en **effectiviteit** van de zorg
- Bevorderen **continuïteit** van de zorg
- Werken naar een **patiëntgerichte** zorg en behandeling
- *Patient empowerment* versterken, zelfs in (fysieke) afwezigheid van de patiënt

ONDERZOEK: HOE MULTIDISCIPLINAIR ZIJN MULTIDISCIPLINAIRE TEAMS IN EEN ZIEKENHUIS (MELISSA HORLAIT)

Patiënt en zorgverlener: piloot en co-piloot (Symposium 2019)

MAAR...

- Tot op vandaag **nog geen volwaardige integratie** van alle disciplines
 - Focus ligt op het medische, het verhaal achter de ziekte of aandoening wordt vaak nog vergeten
 - Hiërarchie?
 - Onduidelijke rolverdeling?
 - Het beleid ondersteunt (onbewust?) een unidisciplinaire of hooguit multidisciplinaire samenwerking?
- Paramedici zijn (in mindere mate) aanwezig, maar komen **weinig aan het woord**
 - Gedeelde verantwoordelijkheid

Psychosociale aspecten en voorkeuren van de patiënt worden niet mee in beschouwing genomen wanneer er gekozen wordt voor een bepaalde behandeling of zorgplan

000 EEN KRITISCHE BLIK OP COMPLEXE ZORG

Terugblik op voorgesteld onderzoek

Voorgesteld onderzoek biedt **belangrijke inzichten**

- Maar gaat onvoldoende ver als het over **goede begeleiding binnen complexe zorg** gaat
 - Wordt de **psycholoog** standaard opgenomen in de zorg?
 - Gemis aan conventies en daardoor grote **financiële drempels!**
 - Holistische benadering blijft zeer **patiëntgericht**, maar ook oog hebben voor de **omgeving** van de patiënt
 - De psycholoog vertrekt vanuit een **bijzondere positie** in de zorgverlening binnen het ziekenhuis

000 EEN KRITISCHE BLIK OP COMPLEXE ZORG

Casusbespreking

CASUS 1

COMFORT KIDZ TEAM

In eerste instantie aanmelding bij een psycholoog voor zus van Danny, nadien bleken de ouders zelf een hulpvraag te hebben

- Relatie
- Opvoeding rond zus van Danny
- Rouwverwerking, levend verlies

➤ Gratis hulpverlening

- Preventief en laagdrempelig werken
- Begeleiding duurt minder lang

CASUS 2

ZEBA TEAM

4x/jaar multidisciplinaire consultaties, met een psycholoog

➤ Wat met verdere hulpvraag en hulpverlening van de gezinnen?

- Relatie?
- Opvoeding?
- Rouwverwerking, levend verlies?
- Lotgenotencontact?
- Schoolse ondersteuning?
- ...

000 EEN KRITISCHE BLIK OP COMPLEXE ZORG

Het onzichtbare zichtbaar maken

Vaak ontbreekt een **psychologische hulpvraag** bij aanvang

Wie in een ziekenhuis komt is vaak **extra broos**

Aandacht geven aan de **bekommernissen** van het gezin

Tijd maken voor het gezin

Ont-moeten als **ontmoeting**

Krijgen we hiervoor voldoende tijd?

- Tijd om verbinding te maken met wat zich hier en nu aandient, met respect voor ieders eigenheid
- Het subtiele verschil tussen er “gewoon kunnen zijn” versus helpen en denken te weten hoe het werkt

000 HOLISTISCHE VISIE

“Het geheel is meer dan de som der delen” ARISTOTELES

Fysieke dimensie :

gezondheid, schoonheid, comfort, veiligheid: afsluiten van lijfelijke ervaringen versus overdreven aandacht voor lichamelijke ervaringen

Sociale dimensie :

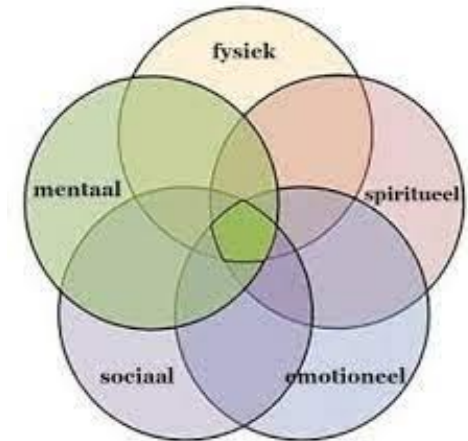
relaties met anderen en plaats in de samenleving: verbondenheid, succes, iets betekenen, verantwoordelijkheid. Relaties als belangrijke bron van zingeving en kracht

Psychische dimensie :

relatie met jezelf , innerlijke beleving, zelfkennis, zelfontplooiing, autonomie, vrijheid, kennis, waarheid, wijsheid

Spirituele dimensie :

het grotere geheel dat inspireert en motiveert om het goede te doen, verbinding met je zingevingbronnen wat energie geeft

000 HET BELANG VAN EEN BEGRIJPENDE EN MEELEVENDE OMGEVING VAN HET KIND

“In de huidige samenleving waar het tempo zeer hoog ligt, is er weinig ruimte voor woorden of daden van troost. Een meelevende omgeving is noodzakelijk tijdens ingrijpende momenten van het leven.” (Luc Deliens)

Een begrijpende en meelevende omgeving creëren:

- Betrekken en informeren van de omgeving en netwerk van het kind
- Gezinsondersteuning optimaliseren
- Stilstaan bij gezinsbeleving

ARNULF.BE

000 DE VIER SEIZOENEN

Caroline Pauwels (uit documentaire 'De vier seizoenen')

*"Als men enkel naar de vrouw in mij kijkt,
dan verlies je zoveel rijkdom in het MENS-ZIJN"*

ZIEK-ZIJN:

- Niet verengen tot de ziekte
- Niet verengen tot de patiënt, maar het hele gezin en netwerk betrekken
- Niet verengen tot enkel begeleiding tijdens opname, maar aandacht voor het hele ziekteproces

VIER SEIZOENEN ZORG: LENTE – ZOMER – HERFST - WINTER

- Alle momenten van het leven
 - van ontspanning tot diepgaande zorg
- Alle momenten van het ziekteproces
 - aanwezig zijn op laagdrempelige wijze & tijdens zeer intensieve momenten
- Alle facetten van de zorg
- Iedereen rond de patiënt
 - teamleden, familie en netwerk

000 LITERATUUR

- Horlait, M., Baes, S., Dhaene, S. Van Belle, S. Leys, M. (2019). How multidisciplinary are multidisciplinary team meetings in cancer care: An observational study in oncology departments in Flanders, Belgium. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*, 12, 159-167.
- Horlait, M. (2019). Hoe multidisciplinair zijn multidisciplinaire teams in een ziekenhuis. *Symposium UZ Brussel & VUB, Patiënt en zorgverlener: piloot en co-piloot*.
- Leijssen, M. (2020). Deskundige medemenselijkheid: een existentiële benadering van opleiding en supervisie. *Tijdschrift Persoonsgerichte Experientiële Psychotherapie*, 72-83.
- Oenema-Mostert, C. E. (2006). Orthopedagogische thuisbegeleiding voor gezinnen met een jong chronisch ziek kind. *Rijksuniversiteit Groningen*.
- Ont-moeten om inclusief te communiceren. *Pharos expertisecentrum gezondheidsverschillen*.
- Van Broeck, N. (2022). Klinische psychologie in de gezondheidszorg in België: van voorontwerp tot druk bewoond huis in volle expansie. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 52(2), 93-103.
- Van Genderen, A., & te Lintel Hekkert, M. (2003). Kinderen van chronisch zieke ouders: verborgen zorgen. *Huisarts en Wetenschap*.
- Zorg-werk-leven balans in gezinnen met een zorgkind. *Stichting Kind & Ziekenhuis*.

**Dank je wel en laat ons samen verder ijveren voor nog
betere zorg!**

Universitair
Ziekenhuis
Brussel

